

GAZETA LWOWSKA

BIURO REDAKCYJNE I ADMINISTRACYJNE:
Lwów, plac Śmiełowski 3. l. p.
Redaktor naczelny przyjmuje codziennie
od godziny 11—12.
Listy należy frachtować — Reklamacje otwarte
wolne od opłaty.

Telefony:
REDAKCYJNE
21—18
ADMINISTRACYJNE
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-iej POPOŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĘCONYCH

REDAKTOR NACZELNY I ODPOWIEDZIALNY
DR. MARCELI SZAROTA.

CENA
NUMERU
20 gr.

PRENUMERATA:
Miejscowa miesięcznie i bez dostawy do
domu 4 zł 80c; dostawa 5 zł 30c. Zamejskowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 5 zł 30c —
Zagraniczna 7 zł — P. K. O. Nr. 141.690.

Sejm czy Polska?

Ulica Wiejska chce być w wojnie z Polską — stwierdził p. Marszałek Piłsudski w swojej ostatniej enuncjacji. I krótkie słowa te jasno ujawniają sytuację. W samej rzeczy Sejm, jako zbiorowisko rzeczników różnych grup i stronnictw, finitów bez wyjątku prawie o wpływach na rząd i najkrajniejszych dla „swoich” korzyściach, Sejm jako „państwo w państwie”, najbardziej domaga się od nas i pragnie zmusić je do tego, by wybierały między nim i pomyślnością swej Ojczyzny. Bowiemy te dwie rzeczy nie pokrywają się niestety. Kraj, jego rozwój i bytowanie normalne potrzebuje spokoju, silnej zdecydowanej władzy, oderwania umysłów od waśni wewnętrznych, a skierowania ich wyłącznie do celów i zagadnień realnych. Polska przez jakiś czas musiała przedsięwziąć pracę i zjednoczyć się w wielkim wysiłku, mogącym jedynie wzmocnić i utrwalić jej podstawy. Rycerze sejmowładztwa są odmiennego zdania. Im idzie przedsięwzięciem o siebie. Najważniejszem jest dla nich odnieście utraczonych stanowisk i ongi związanych z nimi bezprawnie przywilejów. Demagogowie partyni muszą się odegrać — i to zaprzęta w pierwszą linię ich myśli, w tym też kierunek inspiracji ogół. Wzbrony go do walki i nawoływaj do obrony niby to „demokracja”, która ma być jakoby zażegnana.

I tu właśnie ogół do staje na rozstajnych drogach, z podróży których wybrać może jedną tylko. Sejmowładztwo albo interes Państwa Tertium non datur... Na coś się trzeba zdecydować. I stronnictwa zgodne ze sobą po raz pierwszy, bo solidaryzowane w dążeniu do odwołania dla siebie dawnej swobody gospodarowania (w nieszczęśliwej Rzeczypospolitej) — czynią wszystkie wysiłki, by opinję szerokiach zastępów społecznych zdobyć dla siebie. Sprawy Państwa i jego konieczności reprezentuje Rząd Marszałka Piłsudskiego. Hasłem Rządu tego niedwuznacznego — raz na zawsze — było wreszcie hydryz rozpuszczenia politycznej, w którą wyrzuciła się tak niesłychanie szybko działalność cała sejmowej większości.

Większość ta — jak wiemy — stanowi opozycję... Opozycję przeciwko czemu? Opozycję przeciwko wszystkiemu, co jest dążeniem do oślonienia Polski przed zakusami rozszalałego egoizmu partii i klas społecznych, nie liczących się ani trochę z wytrzymałością i możliwościami Państwa. W tej chwili sytuacja jest więc całkiem wyraźna: albo odzyska dawny swą wyschłądzącą gromadę zjednoczonych gromów politycznych rozsiadających się w polskich fortelech, albo możliwość ich szkoda wszystkim zostanie ukroczona raz na zawsze. Pod tym znakiem kształtują się wypadki obecne, na tej platformie odbywają się debaty wybory i to zaważy na losach przyszłej sesji sejmowej.

Zdystansowani zawodowcy i pryncery z ulicy Wiejskiej wiedzą, iż rozpoczęła się nie na żarty gra o ich skórę, własną, o ich szlachetność i piękne obczaję, o ich zachłanność i bezwzględność, o ich codzienne poświęcenie rzeczy publicznych aspiracjom własnym. Więc naprężają wszystkie siły, by

z ostatniej chwili.

Wyniki ciągnięcia loterii klasowej.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 września. Dziś, w piątym dniu ciągnięcia 5-tej klasy Państw. Loterii Klasowej, padły następujące wygrane:

Przed przerwą:

Po 5000 zł. — Nr. 132168, 188252;

Po 3000 zł. — Nr. 20341;

Po 2000 zł. — Nr. 13864, 21964,

133612, 171968, 194378, 206400;

Po 1000 zł. — Nr. 14025, 20883,

43518, 74447, 78702, 109641, 115283,

163759, 187709, 193754;

Po 600 zł. Nr. 8128, 12774, 68562,

82734, 126534, 137485, 140135,

144249, 166444, 169572, 175816,

189173, 195407, 209536.

Po 500 zł. Nr. 4325, 6234, 6814,

17842, 21611, 2454, 26646, 26687,

20311, 30529, 32527, 35575, 36428,

39812, 48513, 49457, 50303, 55524,

56393, 60669, 63093, 65193, 65364,

71559, 74268, 76251, 77479, 80246,

82053, 83031, 87745, 93464, 101771,

103987, 109303, 119071, 121294,

131942, 122422, 126148, 128942.

Kancelarz Schober przybędzie

w ciągu października do Warszawy.

Berlin, 12 września. (PAT.). Voss. Ztg. donosi, że kancelarz Schober jest w ciągu października zamierza złożyć wizyty oficjalne w Pradze, czeskiej i Warszawie. Kancelarz Schober wychodzi ze stanowiska, że Austria ze względu na swą sytuację gospodarczą nie może czekać chwili, w której plan federacji europejskiej zostanie urz-

eczywistniony i dlatego rząd musi na własną rękę starać się o zawarcie umów z państwami sąsiadującymi. Umowy takie będą mogły wywrzeć korzystny wpływ na dościs do skutku porozumienia gospodarczego, obejmującego większą ilość państw europejskich.

Wiadomości o naprężeniu stosunków włosko-jugosłowiańskich są przesadzone.

Wiedeń, 12 września. (P. A. T.). „W. N. Nachr.” zamieszcza z włoskich kół dyplomatycznych informacje, według których wiadomość o naprężeniu włosko-jugosłowiańskim, rozszerzana przez prasę, grzeszy przesadą. „Na fałszywą wiadomość o powołaniu rezerwistów w okolicy Triestu, zareagowała giełda paryska spadkiem kursów. Nerwowość w Paryżu jest objawem złego sumienia tych polityków francuskich, którzy utrącają traktat włosko-jugosłowiański, podpisany w Nettuno. Włochy są dziś ożywione temi tendencjami, jak w czasie paktu adriatyckiego. Obydwa państwa mają tyle zagadnień wewnętrznych do załatwienia, że nie pragną zawiązków wojennych, któreby naraziły wszystko na szwank. Włochy chcą

zabezpieczyć się przed możliwą wojną, pracując jednak jednocześnie środkami na pokojową odbudowę gospodarską swojego kraju. Wobec poważnych wysiłków wszystkich odpowiedzialnych mężów stanu w Genewie, wskazanem jest zachowanie zimnej krwi wobec alarmujących wiadomości, zwłaszcza jeśli jest się przekonany o istotnym znaczeniu obecnych rokowań”.

Wiedeń, 12 września. (PAT.). Pośelstwo włoskie w Wiedniu demontuje w komunikacie rozesyłanym do dzienników z całym naciskiem pogłoski, które się pojawiły w pismach zagranicznych, o rzekomej mobilizacji wojskowej nad granicą jugosłowiańską.

137157, 132741, 132687, 142017,
146980, 147532, 148373, 149956,
150274, 151161, 153966, 156720,
157640, 160720, 164332, 165186,
165610, 170329, 171551, 173355,
175247, 187529, 190567, 195077,
196719, 197967, 199126, 200144,
200988, 208753.

Po przerwie:

15.000 zł. — Nr. 11393;

10.000 zł. — Nr. 8873;

Po 5.000 zł. — Nr. 35740, 53092,

62826, 130665, 182333;

3.000 zł. — Nr. 205759;

Po 2.000 zł. — Nr. 28738, 67614,

83357, 84011, 106142, 120902, 175990,

181576, 186382;

Po 1.000 zł. — Nr. 10570, 30940,

75157, 89046, 121659, 125333, 153982,

177945, 187896, 193526, 193608,

195102;

Po 600 zł. — Nr. 535, 3073, 13446,

16681, 32167, 35002, 61251, 102779,

159412, 176901, 182895, 188465,

190776, 193343, 194804, 20541,

206777;

Po 500 zł. — Nr. 9409, 12600,

20268, 21208, 25123, 26731, 38016,

38909, 40453, 49644, 51914, 53135,

64117, 89287, 89479, 91648, 93983,

95775, 96026, 96637, 100379, 104078,

118635, 119389, 130629, 130878,

135038, 138711, 142074, 142218,

147569, 149056, 152077, 155921,

157061, 162137, 164555, 166913,

172417, 172329, 174186, 178562,

178586, 179424, 180999, 181505,

183335, 188239, 189216, 195000,

197580, 200721, 204038, 204594.

Dekrety P. Prezydenta.

Warszawa, 12 września. (PAT.). P. Prezydent Rzeczypospolitej, podpisał dziś na wniosek Rady Ministrów rozporządzenie z mocą ustawy o przedłużeniu mocy obowiązującej ustawy z dnia 31 lipca 1924 o ochronie drobnych przedsiębiorstw rolnych, na okres lat 3, ewentualnie do czasu uregulowania tej sprawy w drodze ustawy. Jednocześnie P. Prezydent podpisał na wniosek Rady Ministrów rozporządzenie z mocą ustawy o ulgach podatkowych dla nowo wznoszonych budowli.

Byłoby nieuczciwie, nie gardzącym środkiem. Podnieć nerwy, jak noga, okłamywać, oczerniać najszlachetniejszych w Narodzie, ubrać w bojówkę, przygotować bunt i rozruchy. To wszystko, by kłuskarz karłowaty bez zastrzeżeń udawać mogło „przedstawicieli społeczeństwa”. Ale społeczeństwo to — miemy nadzieję — nie straciło resztek rozumu. I gdy stanie przed nim w całej swej lapidarniej prostocie pytanie: co ważniejsze Sejm czy Polska? — to znajdzie na nie odpowiedź z łatwością i przysłał Sejm podstępnie interesom Państwa.

wzbudzić dla siebie raz jeszcze sympatię i współczucie naiwnych. W braku lepszej taktyki udaje ofiarę gwałtu i bezprawia. Przybrał się diabeł w komkę i ogonem na mszę dzwonił... Biedacy! — oni byli stróżami prawa i nigdy nie nadużywali swoich wpływów w złym celu. Wieszcie mieli na oku dobro powszechne wyłącznie i trudzieli się w tym kierunku tak owońcie, że przed pięcioma laty Państwo stało już na kraju przepaści.

Od dni majowych parlamentarzysty polski jest traktowany istotnie jako „malum necessarium”. Cóż zrobić, gdy sam na to sobie zasłużył. Nie całkiem nigdy ani przez jedną chwilę zdolności konstruktywnej. Objawiał zawsze wyłącznie tendencje uzurpatorskie w kierunku wyrwania władzy

państwowej z rąk właściwych i podzielenia jej pomiędzy stronnictwa. Te ostatnie prześlągnięte zaś były nawskróś duchem nierzadu politycznego, zdolnego zgubić każdy naród. Posiadają jedną tylko, umiejętność — negację. Musiały wszystko krytykować, nie umiały nie tworzyć. Świećnie potrafiły natomiast myśleć o własnych zyskach w tej czy innej formie. Stosunek ich do rządów polegał na bezustannem domaganiu się coraz innych ustępstw, darów, beneficjów dla poszczególnych warstw społecznych i na obalaniu tych rządów, jeśli stały na gruncie ogólnopolskiego dobra i pożytku. Te szuki pragnął Sejm uprzątnąć aż do końca. I ci, co dzisiaj agitują, by wybrać ich ponownie, nie przyniosą ze sobą do Izby nie oczywi-

ście nowego. W grudniu zaprzagną zwów rozpocząć walkę z Rządem, z Państwem.

Przed dniem walnej rozprawy w Niemczech.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“)

Zaimiecone ulice Berlina są najwzmowniejszym dowodem, że agitacja wyborcza jest w pełni. Rozdawane przez całą armię rozciśnionici, rozpisywane z okien licznych lokali wyborczych, z udekorowanych samochodów, kartki agitacyjne istnym potopem zalewają czteromilionową stolicę Niemiec. Poza zwycięży nawolaniemi przedwyborczymi, wszystkie plakaty i ogłoszenia wzywają: „Ratujcie Rzecz“! „Oczykaż na niebezpieczeństwo“! Przed kim należy ratować Niemcy i jakie jest niebezpieczeństwo — niewiadomo.

Skrainie stronnictwa wykazują najbardziej energiczną działalność. Skrajni, komunistki i hitlerowcy hackenkreuzery mkną po mieście w ciężarowych samochodach, oblepienych plakatami. W dzielnicach robotniczych tylko te 3 grupy prowadzą agitację uliczną. Niemal z każdego okna zwisają tu czerwone flagi z napisami: „Głosujcie na 1-kę“ (socjalnej demokracji), lub „Wszystkie głosy na komunistyczną 4-kę“. Na ulicach gromadzą się liczne grupy robotników, prowadząc jalowe spory o tem, która partia więcej da proletariatu. Wśród tłumów uwijają się „czworni frontowy“ z gwiazdą sowiecką w klapce marynarki, zwalczani przez „czerwone krawaty“ socjalistycznej „młodzieży robotniczej“. Tuż obok stoi agitator „Nazi“ — „narodowych socjalistów“ Hitlera. Nieprzebierający w środkach hackenkreuzery z całą bezczelnością głoszą tu wśród robotników, że „walczą z reakcją“. Wyborca, „człowiek z ulicy“, wysłuchuje tych wszystkich agitatorów, pokłania głową, czasem rzuci jakies słowo i odchodzi zupełnie zzieleniałony.

Niedawno powstała z połączenia partii demokratycznej z „Zakonom Miodych Niemców“ „Partia Państwowa“, rozwinęła nazerwaz potężną działalność. Liczne zabrania przedwyborcze, reklamy świetlne, plakaty z „6-ka“ Partii Państwowej zapowiadają „dalszą demokrację Niemiec“. Jednak prawdziwi demokraci z rezerwą odnoszą się do nowego stronnictwa, w którym „Zakon Miodych Niemców“ odgrywa wybitną rolę i wiąga je coraz bardziej do szeregów wojującego nacjonalizmu. Teren agitacyjny „Partii Państwowej“ stanowią niemal wyłącznie duże miasta, gdyż na prowincji, a zwłaszcza wśród robotników napróżno szukali „prawdziwych demokratów“. Tu silniejsze jest centrum katolickie, grupujące w swych szeregach liczne zastępy katolików „południowych i zachodnich Niemiec“.

Dużą sensację stanowią tu kandydatura do Reichstagu generała von Sekta, b. ministra Heimwehry, wystawionego przez niemiecką partię ludową. General ten nigdy nie był czynnym politykiem, to też jego kandydatura wywołała znaczne zainteresowanie. Von Seecktem pragnął widocznie leader partii Scholz powstrzymać sobie starcie, jaką partia poniosła przez śmierć Stresemanna. „Debiut“ kandydata-general na obywateli zgromadzeniu w Berlinie ubiegłej niedzieli nie wypadł pomyślnie. Okazał się on marnym mówcą, a z treści przemówienia von Sekta nie wynikało nic nowego; jako mowy agitacyjnej użył w swej mowie żądania przywrócenia Niemcom armii w przedwojennym stanie i amnestowania prawicowych wytworów. Reakcyonarno-monarchistyczne tendencje niemieckiej partii ludowej podkreślał, prócz

słów generała von Sekta, białoczerwonożółty standard Hohenzollernów, wystawiony na estradzie. Jednocześnie inni kandydaci tejże partii, dr. Kahl, wygłasza w Essen przemówienie, nawołujące do utworzenia liberalnego bloku republikańskiego, do współpracy z socjalną demokracją pod standardem „czerwono-czarno-złotego symbolu republiki“. Trudno o większy chaos i pomieszanie pojęć w jednym stronnictwie, które straciło przywódcę, a jednocześnie i kierunek polityczny.

Skraini nacjonalistki ustami Fliegenberga zawiadują „fustor tautonius“, o ile prawica nie zwycięży.

Berlin, we wrześniu 1930.

Przyrzeczając obniżenie podatków, unieważnienie „planu Younga“, odebranie Polsce „korytarza“, nawołując do „wypełnienia“ z Niemiec Żydów, nacjonalistki zarówno z niemiecko-narodowej partii Westarpa, jak i z „narodowo-socjalistycznej“ stronnictwa Hitlera liczą na zwycięstwo w wyborach.

W agitacji przedwyborczej biorą udział nawet duchy zmarłych. Nie oszczędzono nikogo i oto z potężnego plakatu wyborczego spogląda na zdeorientowanego obywatela „sam“ Bismarck, doradzając głosowanie na... partię gospodarczą. Dlaczego właśnie na tą partię i co łączy z nią Bismarck — o samych wyborach.

ka, o tem wie chyba jego duch, lub spirytyści, którzy z nim utrzymują kontakt. Na innym znów plakacie własnoręczny podpis Stresemanna przemawia do wyborców: „Głosujcie na moją partię“. Gdzie nie pomaga podwójna monarchistyczno-republikańska polityka, ani generalski mundur von Sekta, może duch Stresemanna dopomóż?

Obywatel czyta, słucha, przysięga się, Mieszanin obawia się nieniekonnych w dniu wyborów rozruchów. Naogół jednak wyborcy „trawia“ przedwyborczą agitację dość spokojnie. „My głosujemy tylko za „Vaterlandem“ (ojczyznę) — powiada dowcipna reklama największej w Europie nowej kawiarni „Vaterland“, aby tam kuflu piwa zapomnieć o planie Younga, o bezrobociu, o „korytarzach“ wojnie, o nowych podatkach i może — o samych wyborach. D. U.

List Ministra Cara do Naczelnej Rady Adwokackiej.

Warszawa, 12 września. (P. A.). Dziś Minister Sprawiedliwości Car wystosował do Naczelnej Rady adwokackiej w Warszawie pismo, treści następującej: „Rada adwokacka w Warszawie na posiedzeniu nadzwyczajnym w dniu 10 września b. r. w sprawie zatrzymania przez władze bezpieczeństwa zgodnie z art. 167 k. p. 4-eh członków. Izby byłych posłów, powzięła na podstawie nieprawdopodobnych z źródła informacji uchwałę, wykraczającą poza zakres ustawowych uprawnień Rady (art. 24 statutu), niezgodną w swej treści z przepisami prawa oraz niedopuszczalną ze względu na formę. Uchwała powyższa, podana do prasy, uległa aresztowaniu. Mimo to w odpiśn została wywieszona w pokojach Sądu okręgowego i apelacyjnego w Warszawie, z naruszeniem art. 299 § 1 k. p. Wyższe bezprawne postępowanie Rady adwokackiej w Warszawie, czyni ko-

nieczem zastosowanie do niej środków przewidzianych w art. 37 statutu państwa. Zaliczając w odpisie przytoczoną wyżej uchwałę, uprzejmie żądamy na podstawie art. 37 ust. 2 statutu państwa, czy Naczelna Rada adwokacka wydała lub wydać zamierza stosowne zarządzenie, pozostające w jej rozporządzeniu, a oparte na art. 37 ust. 1 statutu, celem przywrócenia w łonie Rady adwokackiej normalnych stosunków prawnych, pogwałconych przez wydanie przytoczonej uchwały“ — Minister Sprawiedliwości St. Car.

Warszawa, 13 września. (P. A. T.). „Gazeta Polska“ dowiaduje się, że posiedzenie naczelnej Rady adwokackiej, które ma zająć się sprawą protestu warszawskiej Rady adwokackiej uchwalonego po aresztowaniu b. posłów w ubiegłą sobotę, zostało zwołane na dzień jutrzejszy tj. w niedzielę.

Uchwały Rady Ligi Narodów.

Wycofanie wojsk franc. z Zagłębia Sarry.

Genewa, 13 września. (P. A. T.). (Szwajc. Ag. Tel.). Rada Ligi Narodów na swem dziesiątym posiedzeniu popołudniowym po sprawozdaniu włońskiego delegata Scipioja postanowiła wyciągnąć do trzech miesięcy francuskie i belgijskie wojska, służące do ochrony transportów kolejowych w okolicy Sarry. Dla komisji rządzącej w okolicy Sarry zostało zastrzeżone, że w razie niepokojów będzie ona miała prawo zażądać pomocy wojskowej lub technicznej dla zabezpieczenia transportów kolejowych. Niemiecki delegat Curtius wyraził zadowolenie z powodu zapadłej uchwały. Również minister Briand wyraził radość oraz nadzieję, że nigdy nie okaże się potrzeba wzywania obcych wojsk dla zabezpieczenia transportów kolejowych.

W związku ze sprawą projektowaną zmianą statutu Międzynarodowej Trybunały Sprawiedliwości w Ha-dze, Rada Ligi postanowiła ustalić listę sędziów tytularnych Trybunału na 15 osób. Dalej Rada postanowiła roz-wiazać z dnem 31 grudnia Urząd dla spraw uchodźców greckich. Grecy posł w Bernie wyraził gorące podziękowanie swemu krajowi za wielkie dzieło humanitarne, jakiego dokonała Liga Narodów na rzecz uchodźców greckich. Wreszcie postanowiono po sprawozdaniu Marinowicza wyśleć do rządu Sowiecków zaproszenie do wzięcia udziału w międzynarodowej konferencji w sprawie ograniczenia fabrykacji narkotyków.

Po mowie Brianda.

Genewa, 13 września. (P. A. T.). W kolach genewskich komentowane przed-wszystkiem przemówienia Brianda i Hendersona. Zdaniem tych kół, o ile wywody francuskiego ministra spraw zagranicznych mają charakter trochę nieokrzesany, podkreślił jednak konieczność utworzenia europejskiego Związku Państw, o tyle angielski sekretarz stanu do spraw zagranicznych odrzucił zdecydowanie projekt takiego związku, który rozporządzałby określoną organizacją. Liczne delegacje, reprezentujące rządy które w odpowiedziach swoich na memoriały Brianda wysunęły różne

ważne zastrzeżenia, powoływały gorąco zdecydowanie stanowisko przedstawicieli Wielkiej Brytanii. Również w kolach sprzymierzeńców francuskich nie daje się zauważyć żadnego szczególnego zainteresowania planem Brianda. Jest możliwe, że sprawa utworzenia Unii europejskiej nie będzie przekazana do szóstej komisji Zgromadzenia Ligi, lecz zostanie bezpośrednio przekazana komitecie studiów, którego sprawozdanie będzie omówione na Zgromadzeniu Ligi w przyszłym roku.

Rabin dranh Tagore w Moskwie.

Moskwa, 13 września (PAT). W dniu wczorajszym przybył do Moskwy Rabin dranh Tagore. Znakiemitego pisarza hinduskiego towarzyszy w podróży siostrzeniec, dwaj sekretarze oraz lekarz przyboczny. Razem z Rabin dranhem Tagore przybyła również do Moskwy córka znanego uczonego niemieckiego prof. Einsteina. Rabin dranh Tagore ma zabawić w Rosji do końca września.

Sowiety budują sterowiec.

Berlin, 13 września (PAT). Biuro Wolfa donosi z Moskwy, że w kolach inteligencji sowieckiej wyrażono gotowość składania części wyrobów miesięcznych na fundusz budowy sterowca sowieckiego olbrzymich rozmiarów. Dr. Eckenner w czasie pobytu sterowca Zeppelin w Moskwie zabrał z sobą trzech wybitnych członków sowieckiego Towarzystwa Obrony Powietrznej, którzy po przybyciu do Niemiec mają zbadać warunki budowy sterowca, przeznaczonego dla utrzymania stałej transyberyjskiej komunikacji lotniczej.

Wojna celna grecko-rumuńska.

Wiedź, 12 września (PAT). Dzienniki wieńskie donoszą z Bukaresztu: Rokowania handlowe między Rumunią a Grecją zostały zerwane i zanosi się na wojnę celną. Grecja domaga się zwolnienia swoich towarów od podatku obrotowego, a kiedy te i kilka innych żądań nie zostało uwzględnionych, Grecy odjechali z Bukaresztu. Rząd grecki nałożył podwyższy od dnia 10 b. m. na towary rumuńskie taryfę maksymalną. Rząd rumuński odpowie prawdopodobnie zarządzeniami odwetowymi.

Ujęcie szajki włamywaczy.

Katowice, 13 września (PAT). Niemieckie pismo Śląska Opolskiego donosi z Kłuczborka, że przy udziale policji niemieckiej udało się polskiej policji granicznej unieszkodliwić bandę włamywaczy, która nieopokoiła miasto i okolice. Polska straż graniczna uzyskała wiadomość, że w miejscowości nadgranicznej Prażka, znajduje się kryjówka heretaz bandy. Dom obstawiono tak, że włamywca byłby niemożliwy. Gdy heretaz bandy spotarzył to, rzucił się na urzędników policji z rewolwerem i rozpoczął strzelaninę naofel. Policja odpowiedziała strzałami, które powoliły przestępcę. Dwaj inni wspólnicy poddali się bez oporu. W domu znaleziono znaczną ilość przedmiotów pochodzących z rabunku.

List z Genewy.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej”).

Genewa, we wrześniu 1930.

Nigdy chyba jeszcze, a w każdym razie nie w ciągu ostatnich pięciu, sześciu lat — nie był doroczny zjazd w Genewie tak niezmiernie liczny, jak tego roku. Dwudziestu siedmiu ministrów spraw zagranicznych Europy stawili się na czele swoich delegacji, zajmując wszystkie eleganckie hotele; po mniejszych rozsiadli się dziennikarze z całego świata, którzy ściągali niemal w komplecie nad Lemany, nie pomni na to, że niemal jednocześnie odbywają się przecież wybory niemieckie, które dla ukształtowania się całej sytuacji politycznej w Europie mieć będą znaczenie prawie decydujące. Mnóstwo starych twarzy, które się tu co roku widuje, ale dużo i zupełnie nowych fizjonomii, rozglądających się z charakterystycznym zaciekawieniem po całej tej genewskiej imprezie. Atmosfera jest naprawdę podniecona, widać, że w powietrzu jest coś, co tych wszystkich ludzi interesuje wprost namiętnie. To coś, to francuski projekt federacji europejskiej. Pan Arystides Briand, zarząbny i jakby zgazonny w sobie, ma jednak w wyrazie twarzy, w ruchu nieporównanie wielkiej głowy, w spojrzeniu z pod najeżonych ogromnych brwi coś takiego, co ściga ku niemu zawsze i wszędzie uwagę tych wszystkich, co wśród wielu obojętnych twarzy umieją dostrzec fizjonomię naprawdę niezwykłą. Koło osoby francuskiego ministra spraw zagranicznych skupia się dzisiaj uwaga wszystkich.

Publiczność całego świata zna z setek najpiękniejszych fotografii salę, w której obraduje Rada Ligi Narodów. Przy półokrągłym stole zasiada tam cały aparat genewski. Po lewej stronie przewodniczącym — sekretarz generalny sir Erick Drummond, obok niego angielski minister spraw zagranicznych p. Henderson, dalej Minister Zaleski. Po lewej ręce przewodniczącego p. Arystides Briand, obok niego jego największy przeciwnik polityczny a zarazem w gruncie rzeczy i najgroźniejszy przeciwnik francuskiego projektu Paneuropi, p. Dino Grandi, włoski minister spraw zagranicznych, znany dobrane Warszawie ze swego o-

statniego pobytu w naszym mieście, zawsze uśmiechnięty i uprzejmy. Przy stole Rady obaj politycy — p. Briand i p. Grandi — witać się zawsze ze sobą z wyszukaną uprzejmością, czy nawet i serdecznością — tylko kulisy mogłyby opowiedzieć coś więcej o ich mniej serdecznych i mniej uprzejmych rozmowach prywatnych. Nie było na pewno takiego dziennikarza w Genewie, któryby nie zdawał sobie sprawy z tego, że podczas dyskusji paneuropejskiej najprędzej do zgryznięcia dla p. Brianda będą włoskie orzechy i że p. Dino Grandi może być podczas tej dyskusji partnerem mocno niewygodnym. To że ewentualnych wystąpię włoskiego ministra spraw zagranicznych oczekiwano niemal z takim samym napięciem, co i mowy p. Brianda. Tymczasem — ku zdumieniu wszystkich — p. Grandi opuścił nagle Genewę, zostawiając na swoje miejsce zastępcę na polu ligowym pracownika, p. Scialoja.

Trzeba wiedzieć, czym są kulisy genewskie, żeby zrozumieć, jakie wrażenie wywarła ta wiadomość. Proszę sobie wyobrazić panter dziennikarzy z całego świata, z których każdy czyha na coś, czego inny jeszcze nie wie, na

„sensację, na wiadomość, która „wzruszy z posad bryłę świata”. Drukowane mowy i dokładne sprawozdania oficjalne dostajemy przecież w obfitości do ręki i o tem, co się dzieje na powierzchni zgromadzenia, poinformowani jesteśmy dokładnie, ale „kulisy”, „komentarz”, „sensacja” — oto, czego tu wszyscy pragniemy i za czem dzień i noc tęsknimy.

P. Dino Grandi zrobil też wielką uprzejmość zgromadzonym w Genewie dziennikarzom, dostarczając im swoim wyjazdem niezmiennie cennego i ciekawego materiału do plotek, komentarzy i artykułów. Delegacja włoska i dziennikarze włoscy naprótno też starali się zapewnić t. zw. braci dziennikarską, iż wyjazd ten ma żadnego znaczenia poważniejszego. Tym zaprzeczeniem oficjalnym nie uwierzono poprostu — nie bez słuszności zresztą, bo wyjazd ten z pewnością oznacza między innymi choćby i to, że Mussolini niema zamiaru eksponować swój wyraz swego rzędu w dyskusji nad Paneuropą i woli, aby faszystowskie Włochy reprezentował w tym razie nie minister spraw zagranicznych, ale człowiek właściwie potrotny, jakim jest p. Scialoja. Wskazuje to aż nadto wyraźnie na te wszystkie trudności, jakie na drodze do swej realizacji napotkać musi francuski projekt unii paneuropejskiej.

J. K.

Kampanja wyborcza w Niemczech.

Berlin, 12 września. (PAT.). Kampanja wyborcza osiągnęła dziś punkt kulminacyjny. We wszystkich miastach i miasteczkach odbywają się ostatnie wiece. Kandydaci czolowi większych partii politycznych wygłaszają co najgłośniejsze po dwa przemówienia dziennie. Członkowie gabinetu ministrów wychyli do swoich okręgów wyborczych, aby tam po raz ostatni zapoełować do wyborów. Ze wszystkich stron nadchodzą wiadomości o krwawych starciach między hitlerowcami a komunistami. Przewódca niemiecko-narodowych Hugenberg bawił dziś w Prusach wschodnich, gdzie wygłosił przemówienia w Wyrstreciu i Królewcu. Przywódcy wszystkich partii koncentrują się głównie

w okręgu wrocławskim, gdzie partia socjal-demokratyczna wysunęła jako czolowego kandydata dotychczasowego przyzdatka Reichstagu Loebego, partii centrowa kandydatką Brüninga, stronnictwo agrariuszy Schlegela, zaś partia niemiecko-narodowa specjalistę w sprawach polityki zagranicznej Freitag Lohringhove. Dalszym okretem wyborczym, gdzie koncentracją się usiłowania wyborcze, jest Westfalia północna, gdzie kandyduje Hugenberg i Trevisan. Partia socjal-demokratyczna prowadzi wyjątkowo cichą walkę wyborczą, rezygnując ze zwolnienia wielkich wieców. Zgromadzenia socjal-demokratyczne odbywają się pod hasłem: dyktatura czy rządy parlamentu na zasadzie wielkiej koalicji.

Bardziej umiarkowany przywódca socjal-demokracji Breitscheid prawie że nie występuje w akcji wyborczej. Z ramienia ludowców, jak wiadomo, kandyduje w Magdeburgu gen. von Seeckt.

Ludność Polski pod względem narodowości i wyznania.

Ludność Polski przedstawia się pod względem narodowości jak następuje:

	w %	w mil.
polska	69	21,04
rusińska	14	4,27
żydowska	8	2,44
bialoruska	4	1,22
niemiecka	4	1,22
inne	1	0,40

Sprawę wyznania ilustrują cyfry następujące:

	w %	w mil.
rym.-katolic.	64,0	19,62
greco-kat.	10,9	3,32
prawosławne	11,3	3,61
mojżeszowe	9,8	2,99
ewangelickie	2,8	0,85
inne	0,2	0,07

Hotel wśród oceanów.

Anglicy przystąpili do budowy wielkiego luksusowego hotelu na jednej z wysp Burundzkiej. Ma być to podobno ostatni dom świata zarówno pod względem urządzeń technicznych, jak i pięknych rozwiązań architektonicznych. Gigantyczna ta budowla będzie wzniesiona wśród skał, które otaczają ze wszystkich stron wyspę i jest jak gdyby odrodzoną od reszty świata. Ma ona stać się miejscem wypoczynku dla angielskich i amerykańskich miliardów. Koszt jej wzniesienia obliczane są na 500 tysięcy funtów szter. (t. j. ok. 20 milionów złotych), a na jej budowę zużyte będzie 3800 tonn materiału.

Hotel ma być budowany z dużym pośpiechem, gdyż Anglicy obawiają się konkurencji ze strony Amerykan. Obliczają, że zostanie on oddany do użytku już za piętnaście miesięcy.

FUTRA wszelkiego rodzaju i gatunków. Najnowsze fasony. Płaszcz damskie z baranków, selskinów i innych modnych futer. Ceny konkurencyjne

polca **ANDRZEJ KUZIŃSKI**
Lwów pl. Marjacki 9. Tel. 42-53

— mrc. —

Spacer po Targach Wschodnich.

O ile wygórany szowinizm narodowy jest pożądanym, wywołuje bowiem częste zastrzeżenia i incydenty, o ile patriotyzm lokalny — mimo wszelkie wysuwane przeciw niemu zarzuty — przyczynić się może do pogotowania woli czynu i zapalu do pracy dla własnego najbliższego ośrodka, a tem samem dla całego państwa. Półokrągłymi i porażkami to, co nasze, co nas otacza od lat bezstronnej młodości, po przez wiek męski, do późnej starości: starajmy się, w miarę sił i środków, poprawiać zle, dociągać niedociągnięte, piąć się bezustannie w duchową wyższą, a wówczas i świat cały wyda nam się miłym szarym i pesymizm ulicy za przyswojową dziesiątą górę i dziesiątą rzekę.

Myśli tego rodzaju owionęły mnie, gdy w słoneczne południe znalazłem się na słynnym placu Targów Wschodnich. Bo słynnym on jest rzeczywiście, a w tym roku, jakby na uświetnienie jubileuszu, i zieleni otaczających pawilony targowe krzewów i drzew, jest jakiejś inna; i inspektorzy i plantacyi miejskiej wystąpił z kłombami, pełnymi chwytającymi za oczy różnobarwnego kwiaty.

Zewnętrzne te ramy, tak wysoce artystyczne, usposabiają dodatnio, a

uczucie zadowolenia potęguje stokrotnie wdzięku po pawilonach, w których zebrane okazy naszego i zagranicznego przemysłu, stwierdzają niezbicie stały nasz rozwój, wytrzymujący z zwycięskim porównaniem z przemysłem zagranicznym.

Przeźliczny jest pawilon łódzki. Ekspozycy jego grupował pierwszorzędny mistrz-dekorator. Ile tu gustu, jak zgrzeszenie podkreślono dodatnie strony naszych polskich perkalków, tak gorąco zalecanych panom przez praktycznego Amerykanina. I panie lwowskie oglądać winny je gromadnie, a pewny jest, że niejedną z nich stanie się tych pięknych, acz takich, wyrobów krajowych zapaloną propagatorką.

Łódź otacza Wschód. Specjalne wyroby egipskie znajdują licznych amatorów. Pawilon, w którym rozgospodarowały się Kuliki, Jaworów i Bazar wyrobów krajowych z zabawkami, ceramiką, kilimami, makatami, oraz meblami trzcinowymi; stoiska z naszymi przepięknymi wyrobami czekoladowymi pawilon pacykowych, kwiaty z Bludnick; po raz pierwszy na tak rozległą skalę urządzona arcykreatywa wystawa rajdowa; dział meblowy, w któ-

rym dobrze zasłużone firmy lwowskie zyskują powszechne uznanie; Wystawa higieniczna, umieszczona w domu, wznoszącym wciągu osmiu dni; wystawa jalcarska z specjalną maszyną, która wykonuje równocześnie pomiar jaj, ich stempowanie i przechowywanie; dział maszyn rolniczych i inne — zasługują na szczegółowe zwiedzenie i specjalne studia.

Pawilony rumuński, węgierski i francuski cieszą się wyjątkowem względami publiczności. Ceramika oraz kilimy z Węgier i Rumunii nie gaszą jednak prawdziwej artystycznej wartości — jak już wspominałem wyżej — naszych wyrobów wschodnio-malopolskich.

Wielki przyjaciel i opiekun Targów Wschodnich, poseł m. Lwowa i dzienny Minister handlu i przemysłu, p. Kwiatkowski, odwierając jubileuszowe Targi Wschodnie, wypowiedział w swem pięknie inauguracyjnym przemówieniu słowa, które winien głęboko wyryć w sercu każdego Lwowianina, wyrzyc powinni wszyscy ci, co z niewiadomości lub ze złej woli na Lwów i jego Targi patrzają przez ramie: — „Wytrwamy na każdym odcinku pracy gospodarczej, społecznej i państwowej, tak jak wytrwał w najcięższych kolejach losu Lwów semper fidelis, tak jak dziesiąt lat wytrwała idea Targów Wschodnich, łamiąc wszystkie przeszkody i trudności, jak co roku ukazać się w nowej

szacie, coraz lepszej, sprawniej szew, większej i głębszej”.

„Coraz lepszej, sprawniej szew, większej i głębszej” słowem tym nie można zarzucić. Charakterystyka one najdosadniej usługi Targów Wschodnich i tych, którzy niemi kierują. Na bok jednak z komentamentami, usuwają się one w cień wobec realnych zdobyczy. Na tegoroczną kampanję targową przybyło ponad pięćset kupców zagranicznych. Jaką wartość posiadają ich obywatelstwo — tłumaczyć chyba rzeczy zbędnie. Zyskał na tem przemysł polski, zarobił i Lwów. Niechaj więc i Lwowianie pokochają te Targi Wschodnie, wszak one są przedmiotem naszego nazę chłubi. Niechaj lada drobniagu nie rozzumuchają do granic zbrodni. Niechaj prze konają się wreszcie owi — niecliczni na szczególe — krytycy wszechświatnego, co swoje, że taka dziesięcioletnia praca propagandowa, to zysk dla Państwa moralny i materialny bardzo poważny.

Po dniach szarych i chmurnych cisnęło słońce na plac Targów Wschodnich obfite snopy jasnych promieni. Cudowna jeń polska zawitała do nas. Spieszymy więc gromadnie, póki czas, na Targi, powtarzając sobie bezustannie w myśli aż nadto oklepamy może, ale prawdziwie dwuświecz: „Cudze chwalicie, swego nie znacie. Sami nie wiecie, co posiadacie”.

Na fali dnia.

Szkoło, Szkoło...

Piszemy dziś do Was, najsześcieliwsi z naszych czytelników, którzy jeszcze chodzą do szkoły. Do Was, którzy nie mogliście zostać bez lez z karmy i bułankiem, z Bysiem, wakacyjnym przyjacieleciem od serca, z krzykiem rozpakującym w łasach, polach i nad rzeką. Piszemy do Was, którzyście wracali do Lwowa najbar dziej opornie i załownie i którzy dziś jeszcze, po tygodniu „szkoły”, uważacie się za istoty wypędzone z raju okrutnym, a niepotrzebnym rozkazem.

Piszemy, nie żeby pomagać panu profesorowi i „pani” w okleśnianiu młodzieńczej niechęci do książki. Piszemy — z zazdrości, z żalu za minione bezpamiętne, absolutnie pewne i absolutnie porządkiem życiem ucznia.

Bo my, „wybrańcy” losu, od niepamiętnych już lat (przekleć!) mazure, po egzaminach i promocyjach, my, dla których nie istnieje już pytanie „na wyrzucić”, „wyspa” za czytanie pod ławką, ani groza profesorskiego notosu i dziennika. Bijemy się dziś w pierś za błuznicze słowa, mianowane w najwiecej młodzieńcu na szkolę i patrzemy na szeregi uczniowski, pilnie zdążające przed ósmą do klas, jak na wybrane z milionów, błogosławione rzese.

Czyż nie byłismy naprawdę sześcieliwi wówczas, gdy dzień nasz rozkładał się w równiutkich kratach „pozdział godzin”, a jedyną zawilosią, jedynym problemem życiowym było matematyczne zadanie?

Gdy na cale godziny przenoszono nas w kolorowe światy minionych wieków, gdy życie ukazywano nam pod czującym szkieletem mikroskopu lub przez różowe szkła poetycznej fantazji?

Prawda, istnieją czasem w szkole problemy, męki taniłowia i strachy, jakich nie doznaje może nawet zło czynca, ścigany przez szereg policyjnych psów. Ale jest w szkolnym lazie jedna rzecz, której brak często w życiu: porządku, możności odróżnienia lekkiej, niechcianej rzeczy uczciwej i porozumienia z władzą szkolnego żywota, groźnym „panem posrem”.

Masz, młody człowieku 6-ciu do 18-ku lat, ingerencję i logiczny, jany wpływ na swoje zawiłania życiowe. Nie może ci krzywdy zrobić laćna, którą zrozumiesz, historia, którą wkołasz, nie odpłaci ci niewdzięcznością nic, z czym spieszysz się pracą i serdecznym stosunkiem.

W szkole, w jedynej instytucji świata, zachował się ten wiek ludzkości, w którym bogowie i sprawiedliwość dostępnymi byli dla człowieka.

My, dorostli, mamy też swoje „pytania”, „wyrzucić” i „wyspa”. Nasze odpowiedzi na życie — zadania, też notuje ktoś w niewiadomym notessie. I my dostajemy „świadectwa” za nasze postępy i postęki, i my odbieramy nagrody i kary. Tylko, że dla nas niema już najczęściej porozumienia z naszym wielkim profesorem. Gdy raz się wywiążemy z zadaniami, przepada nam możność powtórki. Nie mo-

żemy repetać już żadnej klasy w życiu, ani żadnej lekcji powtórzmy. Idziemy naprzód z coraz gorszym cenzurem i tylko drżymy przed ostatecznym świadectwem.

Na końcu naszej twardej szkoły nie wykryli bowiem „młk”, „matury”. A wam, mali przyjaciele, skąpią ię prawdopodobnie twórcy „radosnych szkół”.

To też w te wrześniae chłodne poranki, gdy idziecie do szkoły z czysciutko oprawionym w granatowy papier książkami, z bułką i śliwkami w torbistrze i z kalamazrem, jak jedyną czarną treścią Waszego życia w ręce, popatrzcie ze współczuciem na spie-

żące się do biur gromady dorosłych „szczęśliwców”. I pomyślcie, że kiedyś, po latach uczniowskiej codziennej „męki”, przyjdzie Wam westchnąć o takiej jesiennej szkolnej porze słowami poety:

Dziś! Z burzami się mżozę
Na wielkiem mżozu, dokąd los mnie
Lzagnał,

A w szkole, w szkole
Palus erat non magnu...

Tylko może Wy, członkowie „szkoły radosnej” nie zrozumiecie tego łacińskiego zdania? Chociaż jest — takie proste...

J. G. Ł.

Treść komunikatu oficjalnego o decyzji sędziego śledczego w sprawie aresztowanych b. posłów.

Warszawa, 12 września. (P. A. T.) Polska Agencja Telegraficzna komunikuje: Na podstawie doniesień przekazanych przez władze bezpieczeństwa do prokuratury w Warszawie, w związku z dokonaniem zatrzymaniem w nocy z 9 na 10 b. m. grupy byłych posłów prokurator sądu okręgowego w Warszawie wraz z sędzią śledczym udał się 11 b. m. do miejsca zatrzymania w Brześciu nad Bugiem. Po przesłuchaniu zatrzymanych, sędzia śledczy zastosował zgodnie z art. 168 k. p. k. jako środek zapobiegawczy tymczasowy areszt w stosunku do następujących osób: Bałmąi Józefa, Bagńskiego Kazimierza, Barlickiego

Norberta, Celewicz Włodzimierza, Ciołkosza Adama, Dębskiego Aleksandra, Dubois Stanisława, Kiernika Władysława, Kohuta Osypa, Lieberman Hermana, Liszczyńskiego Iwana, Mastka Mieczysława, Paliewa Dmytra, Pragera Adama, Pucka Józefa, Popiela Karola, Sawickiego Adolfa, Witosa Wincentego i Wysockiego Oleksy.

Węherowo, 12 września. (PAT.). Aresztowani byli posł z stronnic twa narodowego Jan Kwiatkowski jest kupcem z Węherowa, pozostającym w stanie upadłości. Naraził on szereg firm na bardzo poważne straty materialne.

Targi o podział mandatów w łonie Centrolewu.

Warszawa, 13 września. (P. A. T.) Wedle informacji „Expressu Porannego”, komisja stronnic Centrum i Lewicy prowadziła wczoraj w łaskim ciągu obrady nad przydzielaniem miejsc dla kandydatów poszczególnych stronnic, wchodzących w skład bloku wyborczego Centrolewu. Jak zaznacza „Express Poranny”, w toku dyskusji wyłoniły się poważne trudności z powodu stanowiska P. S. L. Piasta, który żądał dla siebie znacznej ilości mandatów.

Warszawa, 13 września. (P. A. T.) „Kurier Polski” donosi, że odbyte w Warszawie zebranie przewodów mniejszości narodowych stwierdziło,

iż projektowany wspólny blok wyborczy mniejszości narodowych napotyka na bardzo poważne trudności. Warszawa, 12 września. (P. A. T.). Na dzień 14 b. m. Komisarjat Rządu zabronił wszelkich pochodów i zebrań pod gołem niebem, ze względu na bezpieczeństwo publiczne.

Warszawa, 13 września. (P. A. T.) Wedle informacji „Kuriera Polskiego” władze administracyjne zezwoliły na urządzenie w dniu jutrzejszym wiecu stronnic centrowo-lewicowych w Warszawie w Dolinie Świążarskiej. Przemawiać mają Thugut, Woźniczki, Niedziółkowski i Jankowski.

Bitwa nad Niemnem.

Polska legenda wojenna, a częściowo nawet ścisła nauka, zogniskowała się na bitwie warszawskiej, będącej kulminacyjnym punktem nacięcia duchowego mas, obelżonym w aureole cudu, po którym wszystko rzekomo się odmiennie i popłynęło już wygładzonym przez sukces sierpniowy korytem.

Mniemanie to, rozpowszechnione w ciągu pierwszych lat powojennych, doprowadziło niemal do wykreślenia z pamięci ludzkiej jednego z najwspanialszych zwycięstw, jakie orę polski odniósł w roku 1920-ym. Jeszcze do niedawna, gdy się mówiło o bitwie nad Niemnem, to zwykle w formie odpowiedzi na pytanie „Co to było?” Do tego stopnia legenda cudu przytłumiła rzeczywistość wojenną.

Po upływie dziesięciu lat od owych pamiętnych chwil nadszedł najwyższy czas, aby uporządkować poszczególne wydarzenia naszej wojny i ustawić je na właściwym miejscu. Z pod bezbarwnej i nieutrwalonej patyny legendy i cudach, należy wyłowić realny kształt jednego z najbardziej zachwycających epatów, przez jakie przeszła odradzająca się w kurwie bitew młoda państwowość polska.

Bitwa warszawska zlamala rozpad zaczepny wojsk rosyjskich i uratowa-

ła niepodległość. Spełniła zadanie obronne, zasadnicze, ale nie jedyne z tych, jakie Nemezis dziejowa przed nami postawiła. Ani przeciwnik nie był jeszcze do tego stopnia pobity, by nie próbował odwetu, ani Naczelny Wódz polski, Naczelnik Państwa zarząd, nie chciał porzucić na zakończonym u źródeł Narwi i nad granicą polską zwyciężym pocięgu. Bo zatrzymanie to, jakkolwiek superowane zewnętrznie, groziło utrwaleniem linii Curzona, jako przyszłej granicy wschodniej Polski i spychałoby nas do rzędu małych państewek. Tymczasem w interesie polskiej racji stanu, opartej na sprawiedliwości, a strzeżonej przez twórcę państwa, Marszałka Józefa Piłsudskiego, leżało osłabienie z pod jarzma niewoli Wileńszczyzny, Polesia i Wołynia. Potrzebne było jeszcze jedno zwycięstwo, któreby zdruzgotało definitywnie wojskową potęgę rosyjską; zmusiło Sowietów do zawarcia pokoju i wyrzeczenia się ziem, podbitych w czasie najazdu.

Zadanie, jakie Naczelny Wódz wskazywał wojsku, a które miało u torować drogę do zebrania owoców zwycięstwa na gruncie politycznym, nie było o wiele łatwiejsze, niż w czasie bitwy warszawskiej. Gen. Weygand odradzał je nawet stanowiąc:

„Mam nadzieję — mówił — że

armia polska nie zostanie wciągnięta zbyt daleko”.

A dalej:

„Mogłoby to wytworzyć przedewszystkiem nieporozumienie między Polską i państwami, co byłoby niekończące godnem pożałowania”.

Słowa te były ogłoszone dnia 27 sierpnia 1920 r. W kilka dni później Naczelny Wódz rozpoczął przegrupowanie na całym froncie i przystąpił do zbudowania planu rozstrzygającej operacji.

W trzeciej dekadzie września 1920 r. wojsko polskie, uruchomione swoją myślą i potęgą Marszałka Piłsudskiego, rzucił się naprzód. Rozpoczęła się seria niewiarygodnych wysiłków duchowych i fizycznych, znacząca potokami krwi i przykładami porwającego męstwa drogę zwycięstwa. Ośmiodniowy czas operacji wzbogacił historię tej wojny o tak przepiękne epizody, jak boje pod Grodnem, Włokowskim, Brzostowicami, nad Lebiądą, pod Lidą i wielu innymi miejscowościami. Ostateczna klęska rosyjska stanie się faktem dokonany, o kształcie granicy zdecydować wola Polski. W potężnym bitwie otworzą się możliwości osłabienia zającego Wilna, a najbardziej zasadnicze zobowiązania, wiążące nas w wyniku konferencji w Spa, zostaną przekreślone.

Operacja nadniemska pociągnęła za sobą ciężkie straty w polczych i rannych. Jest to udziałem boju uporczywych, a takimi właśnie były walki wrześniowe. Krew, tak hojnie wlewana przełana, nie była jednak ofiarą zmarnowaną. Ale obowiązkim żyjących, obowiązkim pokolenia, które spożywa owoce zwycięstwa, jest zachowanie w pamięci wstrząsającego obrazu bitwy nadniemskiej, a w sercach — czci dla jej bohaterów. Upamiętnimy to sobie, by nadchodząca dziesiąta rocznica pamiętnych wydarzeń została orę polski przygotowanym do świadomego uczczenia wielkopomnej zasługi.

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Lwów, dnia 12 września 1930.

RUCH SŁUŻBOWY

PRZENIESIENIA W SZKOLNICTWIE POWSZECHNEM.

Rada Szkolna Powiatowa w Rzeszowie, przeniosła z dniem 1 sierpnia 1930 p. Andrzeja Charaka, nauczyciela 4-kl. publ. szkoły powz. w Straszylu, do 1-kl. publ. szkoły powz. w Grzegorzówce, p. Włodzimierza Ilinickiego, nauczyciela 6-kl. publicznej szkoły powz. w Jawidnie, do 1-kl. publ. szkoły powz. w Krakowcu, p. Pawła Jaroza, nauczyciela 1-kl. publ. szkoły powz. w Niechobrzu, do 1 kl. publ. szkoły powz. w Bziancie i p. Antoniego Sikora, nauczyciela 1 kl. publ. szkoły powz. w Bziancie, do 5 kl. publ. szkoły powz. w Niechobrzu.

Rada Szkolna Powiatowa w Tarnobrzegu, przeniosła z dniem 1 września 1930 r. p. Władysława Łupickiego, nauczyciela 7 kl. publ. szkoły powz. mieszanej w Rozwadowie, do 2 kl. publ. szkoły powz. w Jeziorku i p. Zofię Wargaldówną, nauczycielkę 2 kl. publ. szkoły powz. w Jeziorku, do 7 kl. publ. szkoły powz. mieszanej w Rozwadowie.

Rada Szkolna Powiatowa w Buczaczu, zamianowała z dniem 1 września 1930 r. p. Anielę Eugenję Krykunównę, nauczycielkę 2 kl. publ. szkoły powz. w Zmbradach.

STAL I NARZĘDZIA

Rękodzielnicze i Gospodarcze

MARJAN KIERSKI & FELIKS KONDOZIOŁKA
LWÓW, UL. KOPERNIKA 4.

Goście z Koszyc.

Wczoraj wieczorem o godz. 20.20 pociągiem popiesznym przybyli z Koszyc do Lwowa, celem zwiedzenia Targów Wschodnich burmistrz p. Wacław p. Mutniskich, pierwszy wiceburmistrz Józef Śmirz, p. Jan Stancł, redaktor „Słowińskiego Wychodu”, i dr. Medwicki, redaktor „Gazdowskich Nowin”. Na dworcu oczekiwali gości dr. Groniewicz i mieniem miasta, dr. Grosman, konsul Jirasek, p. Tyszkowski mieniem Osolineum i wielu innych.

Wydział Polsk. Tow. gimn. Sokół II we
Lwowie podaje do wiadomości, że z dniem
15 bm. rozpoczyna ćwiczenia gimnastyczne dla
pań, panów i młodzieży od lat 14. Ćwiczenia
odbędzie się będą w sali Towarzystwa przy ul.
Kerzyńskiego 32 w poniedziałki, środy i piąt-
ki, w godz. od 17 do 18 dla młodzieży, od
godz. 19 do 20 dla pań i od godz. 20 do 21
dla panów. Złożenia przyjmują w dniach

ul. Owocowej 3, zgłosiła w policji, że w końcu ubiegłego miesiąca wynajęła pokój przy ul. Żółkiewskiej 44 w realności, stanowiącej własność Szandil Wosk. Za pokój ten zapłaciła czynsz z góry w wysokości 35 dolarów, ponadto zaś zapłaciła za meble, po poprzedniej lokatorce 110 dolarów. Właścicielka realności pobrała od niej zadek w wysokości 30 dolarów. Gdy w umówionym dniu Grunbaumowa zjawiła się, aby objąć mieszkanie, właścicielka domu zamknęła jej na kłódkę, wzbraniając nową lokatorce dostępu do mieszkania. Policja prowadzi w tej sprawie dochodzenia.

POŻAR POKOJOWY. W realności, przy ul. Zamarskiej 21 w mieszkaniu Władysława Gułysa zapaliła się z niewiadomej przyczyny pruska ciakna. Wezwana na miejsce straż pożarna szybko zlokalizowała ogień. Wysokości szkody na razie nie stwierdzono.

POTRĄCONY PRZEZ TRAMWAJ. Wczoraj popołudniu w Alei Marszałka Focha obok szkoły Loleja, przy wjeździe tramwaju nr. 2 potrącił swojego na torze 40-letniego Artura Byka, zamieszkającego przy ul. Bilohorowskiej. Byk wskutek potrącenia doznał potłuczeń na całym ciele oraz zdarcia naskórka, przyczem zniszczył sobie spodnie. Po zaopatrzeniu, odwieziono go do domu.

ZNECANE SIĘ NAD DZIECKIEM. Michał Cieplik oraz Józefa Jabłońska, zamieszkali na Bogdanówce, zostali przetrzymkami, na torze zresztą policyjnych za znechanie się nad swym 4-letnim dzieckiem w ten sposób, że przez cały dzień trzymali dziecko ze związanymi nogami, przetrzyrdzonemi do kufra, a nadto głodzili je i bili.

ZA OSZUSTWO PRZEZ WYPIER CHLEBA O MNIEJSZEJ WADZE sporządzono doniesienie przeciwko Wilhelmowi Schirmerowi, właścicielowi piekarni przy ul. Berka Joselewicza 1, 24.

Zjazd dyrektorów scen widowiskowych.

W dniu 26. bm. odbędzie się w Warszawie nadzwyczajny walny zjazd Polskiego Związku Dyrektorów Scen Widowiskowych (Pozed-Ł).

Na zjeździe rozpatrzone będzie sprawa nowej umowy zbiorowej z artystami, zrzeszonymi w Polskim Związku Artystów Widowiskowych (Polzawid). Umowa zbiorowa wypowiedziana została przez Związek Artystów w lutym r. b. i wygasa z dniem 1. maja r. b.; na podstawie umowy provizorycznej obowiązują one aż do zapo-

wiedzanego nadzwyczajnego zwołania zjazdu dyrektorów.

W dniu 26. b. m. odbył się zjazd delegacji dyrektorów 7 delegacji artystów, celem zawarcia nowej umowy zbiorowej.

Artyści domagali się będą przed wszystkim ustalenia ograniczonej liczby „numerów” zagranicznych na scenach widowiskowych, oraz wprowadzenia w produkcjach, obok występów choreograficznych itp., żywego słowa polskiego.

Konferencja w Stowarzyszeniu Kupców Polskich.

Dnia 6. bm. odbyła się we Lwowie pod przewodnictwem wiceprezesa Antoniego Uwiery konferencja prezesów Oddziałów Stowarzyszenia Kupców Polskich.

Na konferencji reprezentowane były, poza Lwowem, następujące środowiska: Drohobycz, Jarosław, Kolomyja, Sniatyn, Strzyż, Stanisławów, Tarnopol i Zabolotów, liczące łącznie 420 członków, bez Lwowa.

Przedmiotem obrad konferencji był stan organizacji kupieckiej polskiej w Małopolsce, zobrazowany w szeregowych sprawozdaniach poszczególnych środowisk, z pośród któ-

rych wyróżniali się dużymi rezultatami pracy środowiska: Jarosław, Kolomyja i Stanisławów.

Konferencja ustaliła dalszy program działania i przyjęła szereg nowych zasad organizacyjnych, dostosowanych do specjalnych warunków i potrzeb Małopolski. Po dyskusji nad referatami, uchwalono rezolucję o znaczeniu wewnętrzno-organizacyjnym.

Swoje owoce, głęboką troską o los polskiego handlu i przemysłu nacechowane obrady zakończyli uczestnicy późnym wieczorem, poczem podjęto wani byli kolacją w hotelu Europejskim. H

Wyniki konkursu wystaw sklepowych.

Sąd konkursowy III Konkursu Wystaw Sklepowych we Lwowie na posiedzeniu w dniu 11. bm. pod przewodnictwem r. Juliana Schayera przyznał nagrody następującym firmom: I. nagrodę w postaci srebrnej plakietki pociągającej firmie Konrad Kaim i Syn, ul. Kopernika 11; II. nagrodę w postaci plakietki srebrnej firmie Jan Bromski, ul. Legionów 13; nagrodę honorową w postaci dyplomu honorowego firmom: M. Beyer i Ska, ul. Legio-

nów 1, oraz Józef Stefanowicz (Roman Zubik), ul. Halicka 16. Listy pochwalne firmom: „Bertex”, Karol Krupiński, Księgarnia Polska B. Polonickiego, Jakób Posament, Bon Marche, D. M. Feil, Bracia Stauber, Izak Schleier, Bracia Starzewscy, Józef Litwinowicz, Eugeniusz Wroński, Gabriel Stark, Zohdan Bohosiewicz, „Poland”, „Foto-Radio” i S. Fisch.

Pierwsi mieszkańcy wyspy Kamieniewa.

Ekspedycja łamacza lodów „Sedowa” dotarła do Ziemi Północnej pozostawiła na wyspie Sergiusza Kamieniewa 4-ch członków ekspedycji, którzy w ciągu 2-3-ich lat przeprowadzą będą obserwacje geograficzne, meteorologiczne, fizyczne i mineralogiczne. Kierownikiem tej grupy jest Użaskow, który przez trzy lata był gubernatorem wyspy Wrangla. Jego zastępcą jest geolog Urawnow, znany badacz półwyspu Tajmyrskiego; trzecim członkiem grupy jest technik radiowy Chodow, czwartym wreszcie myśliwy Zurawlew, który przez 25 lat polował na Nowej Ziemi. Na wiosnę Użaskow i Urawnow udadzą się na saniach, zaprzęgnięci w psy na 4-miesięczną ekspedycję w celu dokonania pomiarów kartograficznych. Spodziewają się oni przebycia 1.200 km. Połączenie się z resztą ekspedycji nastąpi przy pomocy radiostacji polowej. Następnie zimy projektowane jest odbycie drugiej ekspedycji i bliższe zbadań Ziemi Północnej.

Wielki pożar obok Czerniowiec.

Bukareszt, 12 września (PAT). Pożar zniszczył fabrykę obróbki drzewa w miejscowości Sadera, niedaleko Czerniowiec. Pożar ogarnął tartak o raz wielkie składy drewna, wyrządzając szkody w wysokości 30 milionów lei. Druga fabryka obróbki drzewa, położona również w pobliżu Czerniowiec w miejscowości Neagra Surului, została nawiedzona także przez pożar. Straty wynoszą około 20 milionów lei.

Morze gwarancji potęgę POLSKI!

Ku niebu!

We wtorek rano miał — jak to doniosły telegamy — wzniesić się prof. Picard w owe części otaczającej ziemię atmosfery, w których nie było jeszcze dotąd żadnej żywej istoty. prof. Picard w owe części otaczającej zamaru w powiecie balonu i nie pozwoliłaby na osiągnięcie zamierzonej wysokości. Lot może się odbyć pomyślnie tylko przy zupełnej pogodzie.

Oczywiście każda godzina może przynieść światu wiadomości, że śmiać wybrał się w swą podniebną podróż.

Któż to jest prof. Picard i jakie jest jego przedsięwzięcie?

Uczony francuski prof. Picard liczy lat 46; posiada czworo dzieci oraz brata, chemika w Ameryce. Urodzony w Bazylei, pracował naprzód na Politechnice w Zurichu, od ósmu lat prowadzi prace na uniwersytecie w Brukseli.

Prof. Picard całym swoim zewnętrznym wyglądem i skupionym wyrazem twarzy sprawia wrażenie poważnego uczonnego, który nie ma nic wspólnego z tak powszechną dziś manją zdobywania rekordów i wykonywania zachwycanych eksperymentów sportowych, a który jedynie ma cele naukowe na oku. „Gdybym chciał ustanowić jakiś nowy rekord — oświad-

czył dziennikarzom prof. Picard — nie zabierałbym z sobą na mój lot żadnych instrumentów i wzbliłbym się w powietrze balonem o połowę mniejszym od tego, którym się posługuję”.

Zamierzam wzniesić się w powietrze na niebyszałą dotąd wysokość kilkunasu kilometrów. Wysokość ta jest w zwykłych warunkach nieosiągalna dla człowieka. W tak zwanej stratosferze bowiem powietrze jest tak rozrzedzone, a temperatura tak niska, że człowiek, wybierający się w tak wysoką podróż, musi się odpowiednio przygotować i zabezpieczyć. Prof. Picard sądzi, że najodpowiedniejszym dla niego chronieniem i najlepszym punktem dla obserwacji naukowych będzie aluminiowa kula. Jedna połowa kuli pomalowana jest na czarno, druga zaś na białą, aby umożliwić regulowanie temperatury w wnętrzu kabiny.

Wiadomo bowiem jest rzeczą, że czarna barwa przepuszcza promienie ciepłe, a biała nie. Przez odpowiednie tło nastawiania czarnej czy białej powierzchni kuli, chce prof. Picard umożliwić regulowanie temperatury we wnętrzu statku.

Goniłszy mierzy 2.10 m. przekroju i jest konstruowana z białej aluminiowej grubości na try i pół milimetra. Nie będzie ona — przypuszczano — do balonu siatkę ze sznurów, tylko zwinąć będzie na mocnych drutach. Przy kuli umocowany jest mały spadochron, który ma hamować upadek balonu przy opuszczaniu się.

Przez specjalne otwory, zabezpieczone szklami ogromnej grubości oraz najciśniej izolacją, najczulsze części aparatu zostają wypuszczone na zewnątrz, zostają automatycznie zmieniane atmosferyczne. Wewnątrz będą a-

paraty zasilałające uczonych tlenem i zabezpieczające ich od tych raptownych zmian, których podlegać będzie metalowa kula na wysokości 16 tysięcy metrów ponad ziemią.

Prof. Picard, który z końcem zeszłego tygodnia przybył do Augsburga, ukonczył już wszystkie prace przy gotowaniu balon. Jest już zupełnie gotów do startu i tylko od meldunków meteorologicznych zależy godzina, w której wzniesie się w przestworza.

W hali, w której znajduje się balon, dzieją się od szeregu dni tajemnicze manipulacje, o których trudno szczegółowo podać, gdyż są otoczone bezwzględnie tajemnicą.

Gdy jeden z dziennikarzy w rozmowie z prof. Picard poruszył kwestię niebezpieczeństwa, grożącego mu w tej jedynej w swoim rodzaju wyprawie, odparł prof. Picard z uśmiechem:

— W naszej kuli aluminiowej, która jest zupełnie hermetycznie zamknięta, jesteśmy bezwzględnie ochronieni przed niebezpieczeństwem. Przedsięwzięcie, które zamierzam w najbliższych godzinach dokonać, nie jest wcale igraniem z życiem, gdyż ja jestem także przywiązany do życia, a zresztą jestem ojcem rodziny złożonej z 4 dzieci. Moja ekspedycja na wysokość 16 tysięcy metrów ma wyłącznie charakter naukowy. Niebezpieczeństwo uduśnienia nie obawiam się. Przeciwnie niebezpieczeństwem zamarznącia jesteśmy wewnątrz naszej aluminiowej kuli przez odpowiednie przyrządy zupełnie ochronieni. Co się tyczy niebezpieczeństwa, zagrażającego nam przez burzę, to właśnie jako fizyk jestem bardzo zainteresowany tem, aby

raz wreszcie dostać się w ogień krzyżowych elektrycznych wyładowań na takiej wysokości. Jedyne tylko grozi nam niebezpieczeństwo. Oto mam wątpliwość, czy w trakcie opadania kula aluminiowa zbytnio się nie rozgrzeje.

Jedno z pism niemieckich zamieszcza wywiad z profesorem Piccardem, z którego wyjmujemy następujące szczegóły:

„Właściwym celem mego lotu jest obserwacja promieniowania kosmicznego. Cel mój jest zarówno naukowy, jak i praktyczny. Na ziemi przyjdzie czas, kiedy ludzkość będzie szukała skutków wyczerpania pokładów węgla naftowego i energii. W o wiele większej ilości, niż w pokładach węgla, jest energia, zawarta w atomach, a wydławanie jej przy przekształcaniu atomów. Przy tej sposobności wyzwalana się kolosalna energia. Inp. energia, zawarta w 1 gramie energii, równa się energii 500 kg. (1) węgla, którego przecież i tak praktycznie w całej pełni nie można wyzyskać.”

Bardzo charakterystyczne jest, że na wezwanie prof. Piccarda zwrócone do szeregu wybitnych fizyków, którzy zechcieli wziąć udział w tym locie podniebnym, nie nadesła ani jednego odpowiedź odmowna, prócz tej, którą przysłał prof. Behnke, owy słynny uczestnik wyprawy Noblego. Behnke donosi, iż bardzo pragnąłby uczestniczyć w wyprawie prof. Piccarda, wszakże wspomnienie niefortunnego lotu „Itali” wstrzymuje go od wzięcia udziału w locie... „ku słońcu”.

Gd.

Notowania giełdowe.

Drukarnia Polska, Lwów, ul. Chorążczyzny 17, telefon 29-19, pod zarządem Władysława Germana. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem